7/6759

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü

Sayı : B100AÇS0120000/ 9216-2765 09 AĞU 2005
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 23 Haziran 2005 tarih ve A.01. 0. GNS.10.00.02-11890 sayılı yazınız.

Yazınız ekinde bulunan, Adana Milletvekili N. Gaye ERBATUR tarafından Sayın Bakanımıza yazılı olarak cevaplanması için verilen "Üreme Sağlığında halen ortalamanın altında olan düzeyin yükseltilmesi ve toplumun bu konuda bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından ne gibi çalışmalar yürütüldüğü ve planlandığı" ile ilgili soru önergesi Genel Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Sözü edilen soru önergesine cevap teşkil edecek olan bilgiler hazırlanmış ve ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

EK: 6 sayfa doküman (3 nüsha)

Prof. Dr. Recep AKDAĞ

Sağlık Bakanı

Adres: Prof. Dr. Nusret Fişek Cad. Hıfzısıhha bahçesi D Blok Sıhhiye/ANKARA
Tlf: 0 (312) 4357663- 0 (312) 4350532 Fax: 0 (312) 4314872

7/6759

SORU:

***Üreme Sağlığında halen ortalamanın altında olan düzeyin yükseltilmesi ve toplumun bu konuda bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından ne gibi çalışmalar yürütülmekte ve planlanmaktadır?**

CEVAPLAR:

Bakanlığımız ve UNFPA İşbirliğinde Yürütülen *"Üçüncü Ülke Üreme Sağlığı Alt Programı"* kapsamında,

- Üreme Sağlığı Hizmetlerinde Yönetimin Güçlendirilmesi,
- Hizmetiçi Üreme Sağlığı Eğitim Programının Güçlendirilmesi,
- Asistanların Eğitimi ile Cinsel Sağlık Üreme Sağlığı kalitesini arttırmak (CSÜS),
- Üreme Sağlığı Hizmetlerinin Entegrasyonu için Ulusal Strateji Eylem Planının Güncelleştirilmesi

alt projeleri yer almaktadır.

Bu programın iki amacı bulunmaktadır :

1-Bütünlenmiş ve kaliteli üreme sağlığı hizmetlerine ulaşılabilirliğin arttırılması
2- Adolesanların üreme sağlığı ve cinsel sağlık eğitim gereksinimlerine yönelik adolesan üreme sağlığı hizmetlerinin geliştirilmesi.

Bu program;

- kapsamlı üreme sağlığı hizmetlerinin erişilebilirliğinin artmasına ve kamu sektörü üreme sağlığı hizmetlerinin niteliğinin yükseltilmesine katkı sağlamayı,
- ergenlere yönelik üreme sağlığı hizmetlerinin geliştirilmesine ve gençlerin cinsel ve üreme sağlığı konusunda eğitim gereksinimlerinin karşılanmasına katkıda bulunmayı,
- Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı (ICPD) Eylem Programı'nın yürütülmesi için siyasi kararlılığı ve kaynak aktarımını güçlendirmeyi,
- Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nın uygulanmasındaki gelişmeleri gözlemek için veri tabanı oluşturulmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Programın ana aktivitelerini;

- Üreme sağlığı hizmetlerinin entegrasyonunda ulusal stratejinin uygulanması için güncelleştirilmiş faaliyet planı,
- Merkez il ve ilçe düzeyinde önemli miktarda yöneticinin eğitilmesi yoluyla üreme sağlığı hizmet yönetiminin güçlendirilmesi,
- Hizmet sunucuların becerilerini geliştirerek üreme sağlığı hizmetleri bilgilerinin güçlenmesi ve kalitesinin arttırılması,
- Gençliğin üreme sağlığı bilgi gereksinimlerini karşılamak üzere bir stratejinin geliştirilmesi,

oluşturmaktadır.

Bu programın alt projelerinden

- (PO2) - Üreme Sağlığı Hizmetlerinde Yönetimin Güçlendirilmesi Projesi; üreme sağlığı yönetiminin merkez, il ve taşradaki kademelerinde bulunan sağlık yöneticilerinin, yönetim bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini,
- (PO5) - Hizmetiçi Üreme Sağlığı Eğitim Programının Güçlendirilmesi projesi, sağlık personelinin hizmetiçi eğitim yoluyla üreme sağlığı hizmet sunumu kalitesini arttırmayı,
- (PO6) - Asistanların CSÜS Eğitimi projesi, üreme sağlığı konusunda eğitim alan asistanların eğitimi ile üreme sağlığı hizmetlerinin kalitesinin arttırılmasını,
- (PO11) - Üreme Sağlığı Hizmetlerinin Entegrasyonu için Ulusal Strateji Eylem Planının güncelleştirilmesi projesi, kadın sağlığı ve aile planlaması ulusal faaliyet planı ve stratejilerinin güncellenmesini amaçlamaktadır.

TÜRKİYE ÜREME SAĞLIĞI PROGRAMI

Program, Avrupa Birliği' nden sağlanan finansal ve teknik destekle yürütülmektedir.

Bu program güvenli annelik ve acil obstetrik bakım, Aile Planlaması CYBE-HIV/AIDS, Gençler, Eğitim, Yönetim, Sivil Toplum Kuruluşlarını destekleme alt projelerden oluşmaktadır.

Bu Program'ın amacı, Türkiye nüfusunun - özellikle kadın ve gençlerin - cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) durumunun geliştirilmesidir.

Program kapsamında; mevcut anne ölüm oranın 2015 yılına kadar %75 oranında azaltılması, temel üreme sağlığı göstergelerinde bölgesel farklılıkların (toplam doğurganlık hızı ve doğumda sağlık personeli yardımı alan kadınların yüzdesi) 2015 yılına kadar %50 azaltılması ve 15-19 yaşları arasında yaşa özel doğurganlık oranının 2015 yılında ‰ 10'un altına indirilmesi hedeflenmektedir.

Ülkemizde hizmet sunumunun kapsamının ve yaygınlığının arttırılması, hizmetlere erişimin artması (coğrafi, ekonomik, kültürel vs), cinsel sağlık üreme sağlığı (CSÜS) ile ilgili hizmetlerin artması, cinsel sağlık üreme sağlığı ile ilgili olarak genç insanların ihtiyaçlarının olduğu bilincinin artması, parlamenterler, politika yapanlar, fikir üretenler arasında CSÜS ile ilgili haklar ve seçenekler konusunda bilgi ve anlayışın artması, doğu ile batı veya kırsal alanlar ile kentsel alanlar arasında olan CSÜS ile ilgili eşitsizliklerin azaltılması, programın stratejileri arasında yer almaktadır.

Bu programdan beklenen sonuçlar:

- Sonuç 1: Güvenli Annelik (GA) ve Acil Obstetri hizmetlerinde artmış arz ve talep,
- Sonuç 2: Aile Planlaması (AP) hizmetlerinde artmış arz ve talep,
- Sonuç 3: 10-24 yaş grubundaki gençler için CSÜS hizmetlerinde artmış arz ve talep,
- Sonuç 4: CSÜS eğitiminde güçlendirmiş kapasite,
- Sonuç 5: CSÜS program yönetiminde bütün düzeylerde güçlendirilmiş kapasite,
- Sonuç 6:CSÜS hizmetlerine talebin arttırılmasına katkıda bulunabilmeleri için STK'ların proje planlama ve uygulama kapasitesini desteklemeye yönelik verilmiş hibe projeler ,
- Sonuç 7: Gerekli araştırmaların yapılarak politika gelişiminin sağlanması yoluyla CSÜS konusunda ulaşılabilir önemli veri ve bilgiler,
- Sonuç 8: CSÜS konularında artırılmış bilgi ve farkındalık, geliştirilmiş sağlıklı davranış alışkanlıkları ve karar alıcıların kararlılığı oluşturmaktadır.

Bu programın alt projeleri ise şunlardır:

1) Güvenli Annelik ve Acil Obstetrik Eğitimi

Amaç: Güvenli Annelik (GA) ve Acil Obstetri hizmetlerinde arz ve talebin artırılması.

Aktiviteler:

- Hizmetiçi eğitimde kullanılmak üzere "Güvenli Annelik" modülü geliştirilmesi,
- Sağlık personelinin "Güvenli Annelik" konusunda bilgilendirilmesi,
- Sağlık personelinin "Güvenli Annelik" modülüyle eğitilmesi,
- Acil obstetrik bakım modülü geliştirilmesi,
- Seçilmiş hastanelerde belirlenen personelin "Acil Obstetrik Bakım" konusunda bilgilendirilmesi,
- Seçilmiş hastanelerde belirlenen personel "Acil Obstetrik Bakım" modülü ile eğitilmesi,
- Güvenli Annelik ve Acil Obstetrik Bakım hizmeti veren kurumlara uygun ekipman sağlanması,
- Güvenli Annelik için savunuculuk da dahil DDİ stratejileri geliştirilmesi,
- Acil Obstetri için sevk zinciri oluşturulması,
- Güvenli Annelik faaliyetlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi için veri toplanması.

2)Aile Planlaması CYBE-HIV/AIDS Eğitimi.

Amaç: Aile Planlaması (AP) ve CYBE-HIV/AIDS'de arz ve talebin artırılması.

Aktiviteler:

- Hizmetiçi eğitim için AP CYBE-HIV/AIDS modülü geliştirilmesi,
- Sağlık personelinin AP, CYBE-HIV/AIDS konusunda bilgilendirilmesi,
- Sağlık personelinin AP, CYBE-HIV/AIDS modülü ile eğitilmesi,
- AP, CYBE-HIV/AIDS hizmeti veren kurumlara uygun ekipman sağlanması,
- AP, CYBE-HIV/AIDS'e yönelik savunuculuğu da içeren DDİ stratejileri geliştirilmesi ve uygulanması,
- AP, CYBE-HIV/AIDS faaliyetlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi için veri toplanması.
- Düzenleyici mekanizmalardaki iyileştirmelerin desteklenmesi,
- AP, CYBE-HIV/AIDS konusunda sektörlerarası işbirliğinin güçlendirilmesi,

3) Gençlere Yönelik CSÜS Hizmetleri

Amaç:10-24 yaş grubundaki gençler için CSÜS hizmetlerinde arz ve talebin artırılması.

Aktiviteler:

- Genç dostu CSÜS hizmetlerine ilişkin mevcut eğitim paketnin gözden geçirilmesi ve iki ayrı modül haline getirilmesi (gençlik danışma merkezi personeli için daha kapsamlı bir modül ve tüm hizmet sunum düzeyindeki sağlık personelinin hizmetiçi eğitimi için daha genel bir modül),
- Sağlık personelinin genç dostu CSÜS hizmetleri konusunda bilgilendirilmesi,
- Sağlık personelinin genç dostu CSÜS hizmetlerine ilişkin modüller konusunda eğitilmesi,
- Gençlik danışma merkezlerinin kurulması ve ekipmanla donanımının sağlanması,
- Seçilen gençlik danışma merkezlerinde belirlenen personelin genç dostu CSÜS eğitim modülü ile eğitilmesi,
- Savunuculuk da dahil olmak üzere gençlere yönelik DDİ stratejileri geliştirilmesi,
- Gençlerin CSÜS aktivitelerinin izleme ve değerlendirilmesine dair veri toplanması,
- Düzenleyici mekanizmalardaki iyileştirmelerin desteklenmesi,
- Gençlik danışma merkezlerinin sektörlerarası işbirliği ve klinik dışı hizmetlerin geliştirilmesi,

4) Eğitim güçlendirilmesi.

Amaç: CSÜS eğitiminde kapasitenin güçlendirilmesi.

Aktiviteler:

- • Sağlık personeli yetiştiren okullar için mezuniyet öncesi eğitim müfredatı geliştirilmesi ve uygulanması,
- Üreme sağlığı eğitim merkezlerine uygun eğitim malzemesi sağlanması,
- Eğitici eğitimi yapan bölgesel merkezlerin kurulması,
- Üreme sağlığı eğitim merkezlerindeki eğitimcilerin eğitilmesi,
- CSÜS konularının asistan eğitimine entegre edilmesi,
- Eğitim merkezlerinde veri toplama sisteminin güçlendirilmesi.

5) Yönetimin güçlendirilmesi

Amaç: CSÜS program yönetiminde bütün düzeylerde kapasitenin güçlendirilmesi.

Aktiviteler:

- CSÜS hizmet yönetimi konusunda politikalar, hizmet sunum standartları ve görev tanımları geliştirilmesi,
- Her düzeyden sağlık yöneticilerinin kalite odaklı CSÜS yönetimi konusunda eğitilmesi,
- CSÜS ekipman envanteri oluşturulması ve devamlılığının sağlanması,
- Politika geliştirilmesi için ülke çapında araştırmalar yapılması,
- CSÜS programının izlenmesi ve değerlendirilmesi,
- Diğer kamu kurumları, sivil toplum örgütleri ve özel kuruluşlarla sektörlerarası işbirliği mekanizmalarının oluşturulması,
- Saha ofisi illerinde ulusal CSÜS program hedeflerinin uygulamasının izlenmesi,
- Yönetim bilgi sistemindeki CSÜS'ye yönelik bilgi ihtiyaçlarının belirlenmesi,
- CSÜS bilgi yönetiminin geliştirilmesi,
- Eğitilen personelin performansının izlenmesi /değerlendirilmesi için bir sistem oluşturulması.

6) Sivil Toplum Kuruluşu (STK) Hibe Projesi

Strateji ve Aktiviteler:

- STK'ların üreme sağlığı alanındaki projelerinin hibe yoluyla desteklenmesi,
- İşbirliği mekanizmaları oluşturulması (STK/STK ve STK/Kamu/özel).

7) Araştırma/Politika Geliştirme

Aktiviteler:

- 2005 yılı Türkiye Nüfus Sağlık Araştırmasının yapılması,
- Anne ölüm nedenleri ve güncel ana ölüm oranını ortaya çıkarmak amacıyla Ulusal Anne Ölümleri Araştırmasının yapılması,,
- Sağlık Davranış Araştırmasının yapılması,
- CYBE-HIV/AIDS Sürveyans Araştırmasının yapılması,
- Mevcut politika ve mevzuatın tüm program alanları ile koordineli olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesi.

8) İletişim Stratejisi:

Aktiviteler:

- • Program görünürlüğünün güçlendirilmesi,
- Sağlık yöneticilerinin ilgili konularda eğitilmesi,
- Kitle İletişim kampanyası yürütülmesi,
- Bilgi Eğitim İletişim(BEİ)/sağlık tanıtım materyalleri hazırlanması ve çoğaltılmasıdır.

Gösterilen ilgiye tesekkür eder basarılar dilerim.